

Kartverket

FD Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep

0032 OSLO
Norge

Deres ref.:

Vår ref.

Dato:

Sak/dok.: 16/00294-244

06.02.2017

Ark.: 008

Høringsinnspill til høring om forslag til lov om opptak og bruk av informasjon om skjermingsverdige objekter, militære anlegg og området, og bunnforhold

Vi viser til høringsbrev om forslag til lov om opptak og bruk av informasjon om skjermingsverdige objekter, militære anlegg og områder, og bunnforhold. Kartverket har ingen innspill knyttet til den delen av lovforslaget som dreier seg om opptak og annen bruk av informasjon om skjermingsverdige objekter, og militære anlegg og områder. Nedenfor følger Kartverkets innspill til delen av høringen som knytter seg til bunnforhold.

Kartverket som saksbehandlingsorgan

Kartverket er i høringsnotatet foreslått å ha en sentral rolle som saksbehandler for søknader om opptak og bruk av informasjon om bunnforhold. Kartverket stiller seg positive til å inneha en mer formell og sentral rolle i forvaltningen av regelverket. Vi tror dette vil innebære flere positive konsekvenser, både for samfunnsaktører som har behov for tilgang til informasjonen og for Kartverket og Forsvaret som skal forvalte reglene.

Departementet skriver i høringsnotatet at Kartverket skal behandle de sakene som ikke anses å være av sensitiv karakter. Utlevering av slik informasjon behandles av Forsvaret. Ettersom Kartverket er forespeilet oppgaven som sentralt saksbehandlingsorgan er vi svært opptatt av at saksbehandlingsregler og rutiner blir forutberegnelige og effektive. Det må utarbeides saksbehandlingsrutiner som fastslår hvilke saker som behandles av Kartverket og hvilke som behandles av Forsvaret. For at et forvaltningsregimet med to saksbehandlingsorgan skal fungere godt, er det særdeles viktig at disse rutinene er klare og tydelige med hensyn til hvem som behandler en sak som befinner seg i grenseland for hva som er gradert informasjon. Kartverket ønsker å ta del i utarbeidelsen av disse reglene for å sikre at vi som saksbehandlingsorgan kan forvalte de på en god og hensiktsmessig måte. Både når det gjelder forskriften som skal utarbeides og de interne rutinene som departementet skriver at Forsvaret skal utarbeide, er det viktig at Kartverket er involvert i fra starten.

Mulighet for å avgradere områder

Departementet skriver blant annet i punkt 3.3.3 i høringsnotatet at det som frigis av informasjon er «datasett». Departementet skriver videre i nest siste avsnitt i punkt 3.3.3 at «[...] det kun er datasett med samme, konkrete oppløsning og kvalitet, som er frigitt. Informasjon om bunnforhold av samme sted som finnes eller gjøres på et senere tidspunkt som har bedre oppløsning og kvalitet, er ikke frigitt». Dette utelukker en viktig del av graderingsregimet slik det praktiseres i dag, hvor det er mulig å avgradere og frigi områder.

■ www.kartverket.no

Slik Kartverket har forstått det er det ikke meningen at regelverket skal strammes inn på dette punktet, og dersom muligheten for å avgradere kun knytter seg til datasett og ikke til områder, vil dette medføre en utilsiktet innstramning av regelverket.

Avgradering av områder er et praktisk og meget viktig aspekt ved regelverket, for eksempel for de som driver havbruk. Dersom man skal få konsesjon for såkalt akvakulturanlegg må det foretas jevnlig målinger av samme område gjennom hele konsesjonsperioden. Da vil det være viktig at området som sådan er avgradert slik at virksomheten slipper å søke på nytt for hver gang. Slik høringsteksten er utformet vil man bli nødt til å søke på nytt dersom utstyret det måles med endrer seg.

Vi viser også til praktiseringen av dagens regelverk, og Forsvarets Navigasjonsplan del 2, punkt 17, som slår fast at et område som er avgradert og frigitt ikke trenger å søkes om på nytt. Som nevnt over har det ikke vært Kartverkets forståelse at disse reglene skal strammes inn på dette punktet, og det er viktig at det tas høyde for dette ved utarbeidelsen av forskriften.

Taushetsplikt for allerede frigitt informasjon

Departementet skriver under punkt 3.3.3 i høringsnotatet at den informasjonen som er frigitt i dag reelt sett er underlagt de samme begrensninger som det som vil bli taushetsbelagt etter det nye lovforslaget, og at den dermed bør behandles tilsvarende. Kartverket stiller spørsmål ved hjemmelsgrunnlaget for å taushetsbelegge informasjon som er frigitt etter dagens regelverk.

Gradert informasjon er taushetsbelagt etter sikkerhetsloven. Når informasjonen er blitt frigitt er den i praksis etter dagens regelverk også blitt avgradert. For denne informasjonen vil man mangle en hjemmel for å underlegge den taushetsplikt, og den vil i utgangspunktet være offentlig informasjon. (Dette gjelder ikke informasjon som er utlevert og behandlet som gradert informasjon i samsvar med reglene i sikkerhetsloven.) Det må da foreligge en egen hjemmel for å pålegge en taushetsplikt, og departementet har ikke vist til slik hjemmel (utover sikkerhetsloven).

Vi mener derfor at det ikke uten videre kan slås fast at allerede frigitt informasjon må behandles på samme måte som informasjon som blir frigitt under reglene om taushetsplikt etter det nye regelverket. Det vil innebære å gi det nye regelverket tilbakevirkende kraft.

Avlevering av innsamlede data til Kartverket

I arbeidsgruppens rapport ble det anbefalt at det i den nye loven fastsettes en plikt til å avlevere kartlagt informasjon om bunnforhold til Kartverket. Dette er ikke tatt opp i lovforslaget, eller i høringsnotatet.

Kartverket mener det vil være hensiktsmessig at den nye loven gir hjemmel for en slik avleveringsplikt. Begrunnelsen for å fastsette en slik avleveringsplikt er at tilgjengeligheten for denne informasjonen vil øke, og det vil utgjøre en betydelig merverdi for samfunnet at slike data kan gjenbrukes. Vi mener at begrunnelsen for å innføre en slik plikt ligger innenfor den foreslåtte formålsbestemmelsen til loven, som blant annet sier at det skal legges til rette for opptak, bruk og spredning av geografisk informasjon.

Kommentarer knyttet til selve lovforslaget

Departementet ber i høringsnotatet om innspill til lovens tittel fordi den slik den står er lang og lite tilgjengelig. En mulighet kan være å kutte ordene militære anlegg og områder, dersom dette etter loven anses som en del av skjermingsverdige objekter. Departementet spør også om begrepet «informasjon om bunnforhold» eller «marine geodata» bør brukes. Kartverket mener at en bør bruke «informasjon om bunnforhold» da dette er mest dekkende.

Videre er det tatt opp i høringsnotatet at begrepet «geografisk informasjon» er tatt ut av tittelen fordi det ikke vil være treffende for innholdet i hele loven. Vi ser allikevel at dette begrepet er brukt i lovforslaget, se § 1 siste ledd og § 5 første og andre ledd. Det kan virke som at det ikke er en konsistent bruk av begrepet, siden det brukes i § 5 om bunnforhold, men ikke i § 4. I § 1 andre ledd bør begrepet «geografisk informasjon» byttes ut med «informasjon omfattet av denne lov». Vi ber departementet vurdere om begrepet «geografisk informasjon» skal benyttes i lovteksten, og hvis det er riktig at dette skal brukes om bunnforhold, bør det brukes konsistent i hele loven.

Lovforslagets § 4 er kalt «Bruk av informasjon om bunnforhold». Dette bør endres til «Opptak og bruk av informasjon om bunnforhold» for å dekke innholdet i bestemmelsen. Videre synes vi at begrepet bunnforhold er et godt begrep som vil tåle den teknologiske utviklingen som vil komme. Vi mener imidlertid at forbudet i § 4 ikke er utformet på en hensiktsmessig måte. Slik ordlyden nå står vil den ramme all bruk av ekkolodd. Dette mener vi vil være misvisende i forhold til forbudets reelle innhold slik det vil bli i praksis. Kartverket foreslår at det legges til «detaljert informasjon» i første ledd for å avhjelpe dette.

Til slutt bemerker vi at det i lovforslagets § 5 andre ledd siste setning må legges til et ord: «[...] og at informasjonen skal slettes eller leveres *tilbake* etter endt bruk.»

Håndheving

Departementet understreker i punkt 3.3.12 i høringsnotatet viktigheten av en effektiv håndheving av regelverket. Kartverket stiller seg bak de forslag som fremsettes, men vil minne om viktigheten av at reglene i det nye regelverket reflekteres i andre deler av offentlig forvaltning som har bruk av slik informasjon som krav. For å sørge for legitimitet og effektiv håndheving av regelverket mener vi at det bør foretas en gjennomgang av tilstøtende regelverk, og sørge for at berørte offentlig myndigheter blir kjent med kravene i det nye regelverket og kan henvise til disse i sine søknadsprosedyrer o.l.

Med vennlig hilsen

Knut Arne Gjertsen
Kartverksjef

Hanna Nordby Jetlund
Juridisk tjeneste

